

Wyniki finansowe ubezpieczycieli w 2003 r.

W 2003 roku wyniki finansowe w sektorze ubezpieczeń¹ były korzystniejsze niż w roku poprzednim. Na poprawę wyników wpłynęła lepsza sytuacja ubezpieczycieli na życie (dział I). Uzyskany przez nich wynik finansowy brutto wzrósł o 54,1%, a netto o 110,9%. Ubezpieczyciele majątkowi (dział II) odnotowali zmniejszenie wyniku: brutto o 5,9%, a netto o 1,9%. Łącznie ubezpieczyciele uzyskali lepsze wskaźniki rentowności brutto i netto. W dziale ubezpieczeń na życie wskaźniki uległy wyraźnej poprawie, natomiast w dziale ubezpieczeń majątkowych pogorszeniu.

Wartość aktywów zakładów ubezpieczeniowych według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. wyniosła 65,7 mld zł i wzrosła o 14,5% w stosunku do stanu na dzień 1 stycznia 2003 r. Aktywa ubezpieczycieli na życie wyniosły 39,0 mld zł (wzrost o 17,7%), a w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych 26,7 mld zł (wzrost o 10,2%). Udział **lokat** w strukturze aktywów był zbliżony w zakładach ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń majątkowych i stanowił średnio 80,2%.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe stanowiły 77,1% **wartości pasywów** ubezpieczycieli ogółem. W dziale I udział rezerw techniczno-ubezpieczeniowych nie zmienił się w stosunku do początku okresu i wyniósł 82,2%, a w dziale II obniżył się z 72,0% do 69,7%.

Kapitały własne na koniec 2003 r. wyniosły 12,6 mld zł i wzrosły o 16,5% w stosunku do stanu z 1 stycznia 2003 r. (w zakładach ubezpieczeń na życie o 21,9%, a majątkowych o 12,7%). Kapitał podstawowy stanowił 34,9% kapitałów własnych, przy czym w 74,3% należał on do udziałowców zagranicznych (w 2002 r. odpowiednio 37,3% i 71,9%).

Składka przypisana brutto zebrana przez ubezpieczycieli ogółem w 2003 r. wyniosła 24,8 mld zł i była o 7,4% większa niż w 2002 r. Składka ta w dziale prowadzącym ubezpieczenia na życie wzrosła o 12,8%, natomiast w dziale prowadzącym ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe o 3,3%. W strukturze przypisu składki brutto sektora ubezpieczeń 45,1% stanowiła składka zakładów ubezpieczeń na życie (w poprzednim roku 42,9%), a 54,9% składka zakładów prowadzących ubezpieczenia majątkowe (57,1%).

Składka zarobiona na udziale własnym (pomniejszona o udział reasekuratorów w składce brutto oraz o zmiany stanu rezerw składek) wyniosła 21,9 mld zł (wzrost w skali roku o 9,9%). W dziale I wzrosła ona o 12,6%, a w dziale II o 7,3%. Składka ta stanowiła 88,3% składki przypisanej brutto (poprzednio 86,3%).

Wartość odszkodowań i świadczeń brutto wypłaconych ogółem w 2003 r. wyniosła 12,8 mld zł i wzrosła w skali roku o 5,9% (w dziale ubezpieczeń na życie wzrost o 19,6%, a w dziale ubezpieczeń majątkowych - spadek o 1,7%).

Odszkodowania i świadczenia (po zmniejszeniu o udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych oraz uwzględnieniu zmian stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia) wyniosły 12,5 mld zł, tj. o 9,0% więcej. W ubezpieczeniach na życie wyniosły one 5,2 mld zł (wzrost o 18,8%), a w ubezpieczeniach pozostałych osobowych i majątkowych 7,3 mld zł (wzrost o 3,0%).

¹ Niniejszą informację opracowano na podstawie danych Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

Wynik techniczny² wykazany przez ogół ubezpieczycieli w 2003 r. wyniósł 1203,1 mln zł wobec 643,0 mln zł przed rokiem. W ubezpieczeniach na życie wynik techniczny wyniósł 1126,1 mln zł, a w ubezpieczeniach majątkowych 77,1 mln zł (odpowiednio 741,4 mln zł i minus 98,4 mln zł). Na wynik ten złożył się zysk techniczny wykazany przez 19 ubezpieczycieli (6 w ubezpieczeniach na życie i 13 w ubezpieczeniach majątkowych) oraz strata techniczna wykazana przez 57 ubezpieczycieli (odpowiednio 30 i 27).

Wynik finansowy netto wykazany przez ogół ubezpieczycieli wyniósł 2043,7 mln zł i zwiększył się w skali roku o 39,7%. W zakładach ubezpieczeń na życie zwiększył się o 598,8 mln zł, tj. o 110,9% i wyniósł 1138,6 mln zł, a w zakładach ubezpieczeń majątkowych zmniejszył się o 17,6 mln zł, tj. o 1,9% i wyniósł 905,1 mln zł.

Koszty działalności ubezpieczeniowej ubezpieczycieli ogółem wyniosły 5716,7mln zł (wzrost o 7,6%). Największy wpływ na wzrost tych kosztów miało zwiększenie kosztów akwizycji o 21,4%, w szczególności w dziale II – wzrost o 38,0%. Ubezpieczyciele na życie zmniejszyli koszty administracyjne o 8,1%, natomiast ubezpieczyciele majątkowi zwiększyli o 1,4%.

Wskaźnik szkodowości brutto całego sektora ubezpieczeń wyniósł 55,5%, wobec 57,9% w 2002 r. W dziale ubezpieczeń na życie pogorszył się on o 2,6 pkt i wyniósł 47,8%, natomiast w dziale ubezpieczeń majątkowych poprawił się o 5,9 pkt i wyniósł 62,0%.

W 2003 r. zmniejszyła się **liczba polis komunikacyjnych** (o 823,7 tys., tj. o 4,7%), a udział tych polis w ogólnej liczbie polis działu II zmniejszył się o 2 pkt, tj. z 39,5% przed rokiem do 37,5%. Składki brutto zebrane z tytułu polis komunikacyjnych wyniosły 8428,7 mln zł (wzrost o 4,5%), tj. 63,2% składek bezpośrednich działu II (przed rokiem 61,8%).

² Wynik techniczny - wynik z podstawowej działalności ubezpieczeniowej. Jest on ustalany na formularzu "Techniczny Rachunek Ubezpieczeń", z tym, że inny rachunek techniczny obowiązani są sporządzać ubezpieczyciele na życie, a inny pozostali. Różnica polega na zaliczeniu do "Technicznego Rachunku Ubezpieczeń na Życie" przychodów i kosztów z lokat środków funduszu ubezpieczeniowego.

Tabl. 1 Zagregowany bilans – aktywa ubezpieczycieli na życie i ubezpieczycieli majątkowych

poz.	Wyszczególnienie	na życie		majątkowi	
		01.01.2003	31.12.2003	01.01.2003	31.12.2003
		w mln zł			
A.	Wartości niematerialne i prawne	157,1	141,1	168,9	265,9
	1. Wartość firmy	48,0	45,5	5,0	61,9
	2. Inne wartości niematerialne i prawne i zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych	109,1	95,6	164,0	203,9
B.	Lokaty	26875,7	31223,2	19041,3	21500,9
	I. Nieruchomości	142,1	126,4	159,7	162,2
	1. Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu	85,4	75,6	57,2	57,5
	2. Budynki i budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	56,7	50,8	71,6	79,7
	3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji	-	-	30,9	24,9
	II. Lokaty w jednostkach powiązanych	1113,4	1190,8	1500,3	1549,5
	1. Udziały lub akcje w jednostkach powiązanych	901,0	967,2	1337,5	1389,8
	2. Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym oraz dłużne papiery wartościowe emitowane przez te jednostki	212,4	213,8	148,3	159,2
	3. Pozostałe lokaty	-	9,8	14,5	0,5
	III. Inne lokaty finansowe	25620,1	29906,0	17363,8	19762,9
	1. Udziały, akcje, inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych	1477,8	1889,3	1553,1	2227,9
	2. Dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu	23574,0	27040,7	14374,4	16036,5
	3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych	-	-	0,1	0,1
	4. Pożyczki zabezpieczone hipotecznie	11,8	8,7	25,9	17,7
	5. Pozostałe pożyczki	53,0	66,9	22,2	35,0
	6. Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	478,5	893,2	1388,3	1445,6
	7. Pozostałe lokaty	25,0	7,2	0,0	0,2
	IV. Depozyty u cedentów	-	-	17,4	26,2
C.	Lokaty środków z tytułu ubezpieczeń na życie, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	4218,5	5830,2	-	-
D.	Należności	732,2	701,4	3013,0	2939,9
	I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	307,2	283,0	2101,7	2112,9
	1. Należności od ubezpieczających	294,2	272,9	1890,0	1880,7
	a. od jednostek powiązanych	0,9	0,6	1,3	15,3
	b. od pozostałych jednostek	293,3	272,3	1888,7	1865,4
	2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych	10,3	7,0	83,2	87,2
	a. od jednostek powiązanych	1,1	-	7,6	9,3
	b. od pozostałych jednostek	9,2	7,0	75,6	77,9
	3. Inne należności	2,8	3,1	128,5	145,0
	a. od jednostek powiązanych	0,1	0,5	1,4	5,8
	b. od pozostałych jednostek	2,7	2,6	127,2	139,2
	II. Należności z tytułu reasekuracji	74,1	91,9	520,4	564,3
	1. od jednostek powiązanych	59,1	82,3	101,3	200,7
	2. od pozostałych jednostek	15,0	9,6	419,1	363,6
	III. Inne należności	350,8	326,6	390,9	262,7
	1. Należności od budżetu	29,7	2,0	148,4	11,7
	2. Pozostałe należności	321,1	324,6	242,5	251,0
	a. od jednostek powiązanych	209,2	225,4	76,5	101,7
	b. od pozostałych jednostek	111,9	99,2	166,1	149,3
E.	Inne składniki aktywów	526,9	444,2	1046,4	1026,3
	I. Rzeczowe składniki aktywów	382,0	302,6	823,6	788,7
	II. Środki pieniężne	142,2	138,8	213,1	225,7
	III. Pozostałe składniki aktywów	2,7	2,9	9,7	11,9
F.	Rozliczenia międzyokresowe	625,3	650,7	979,0	999,2
	I. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	42,0	32,1	162,7	148,3
	II. Aktywowane koszty akwizycji	473,7	497,2	642,4	697,8
	III. Zarachowane odsetki i czynsze	2,5	9,2	14,5	14,6
	IV. Inne rozliczenia międzyokresowe	107,1	112,1	159,4	138,5
	AKTYWA RAZEM	33135,8	38990,8	24248,6	26732,2

Tabl. 2 **Zagregowany bilans - pasywa ubezpieczycieli na życie i ubezpieczycieli majątkowych**

Poz.	Wyszczególnienie	na życie		majątkowi	
		01.01.2003	31.12.2003	01.01.2003	31.12.2003
		w mln zł			
A.	Kapitał własny	4499,5	5482,6	6278,6	7077,9
	I. Kapitał podstawowy	2070,0	2209,7	1993,3	2177,0
	II. Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	41,3	54,6	0,1	17,3
	III. Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-	-	0,1
	IV. Kapitał (fundusz) zapasowy	2234,9	2930,6	3623,0	4518,8
	V. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	56,1	22,8	482,3	173,2
	VI. Pozostałe kapitały rezerwowe	514,5	616,9	62,5	72,4
	VII. Zysk (strata) z lat ubiegłych	-334,6	-1381,3	117,7	-751,1
	VIII. Zysk (strata) netto	-	1138,6	0,0	905,1
B.	Zobowiązania podporządkowane	-	5,0	-	-
C.	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	27256,2	32064,2	17451,3	18639,8
	I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	247,0	361,3	5931,7	6210,0
	II. Rezerwa ubezpieczeń na życie	21602,8	24353,5	-	-
	III. Rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	631,0	759,4	10236,5	10953,7
	IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	40,4	32,4	7,1	16,2
	V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-	849,6	820,4
	VI. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	556,2	770,7	426,5	639,6
	VII. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	4178,8	5786,9	-	-
D.	Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych (wielkość ujemna)	402,2	461,6	3505,3	3433,9
	I. Udział reasekuratorów w rezerwie składek i w rezerwie na pokrycie ryzyka niewygasłego	12,3	12,4	894,4	858,2
	II. Udział reasekuratorów w rezerwie ubezpieczeń na życie	236,9	276,0	-	-
	III. Udział reasekuratorów w rezerwie na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	13,4	14,1	2608,0	2570,9
	IV. Udział reasekuratorów w rezerwie na premie i rabaty dla ubezpieczonych	2,1	1,3	2,9	4,9
	V. Udział reasekuratorów w pozostałych rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych	-	-	-	-
	VI. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno - ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokat ponosi ubezpieczający	137,5	157,8	-	-
E.	Pozostałe rezerwy	667,1	525,7	912,3	671,0
	I. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	48,0	45,7	228,9	301,2
	II. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	504,9	378,1	544,0	195,3
	III. Inne rezerwy	114,2	101,9	139,4	174,6
F.	Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	390,5	452,6	271,1	363,8
G.	Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	561,7	725,3	1658,6	2119,0
	I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	243,6	245,3	271,3	259,5
	1. Zobowiązania wobec ubezpieczających	193,3	193,1	59,9	63,6
	a. wobec jednostek powiązanych	0,6	0,4	5,3	0,0
	b. wobec pozostałych jednostek	192,7	192,6	54,6	63,6
	2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych	45,2	43,9	174,1	138,6
	a. wobec jednostek powiązanych	14,6	13,2	4,0	5,2
	b. wobec pozostałych jednostek	30,6	30,6	170,1	133,4
	3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń	5,1	8,3	37,3	57,4
	a. wobec jednostek powiązanych	-	-	0,0	1,6
	b. wobec pozostałych jednostek	5,1	8,3	37,3	55,7
	II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	99,3	71,2	737,1	828,5
	1. wobec jednostek powiązanych	72,3	57,8	236,1	352,7
	2. wobec pozostałych jednostek	27,0	13,4	501,0	475,8
	III. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	-	13,4	3,4	43,6
	1. zobowiązania zamienne na akcje zakładu ubezpieczeń	-	-	-	-
	2. pozostałe	-	13,4	3,4	43,6
	IV. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	2,2	3,8	120,0	150,0
	V. Inne zobowiązania	173,5	353,5	421,4	721,8
	1. Zobowiązania wobec budżetu	59,7	272,0	51,6	278,3
	2. Pozostałe zobowiązania	113,8	81,4	369,8	443,5
	a. wobec jednostek powiązanych	51,5	12,5	151,9	104,0
	b. wobec pozostałych jednostek	62,2	69,0	217,9	339,5
	VI. Fundusze specjalne	43,1	38,1	105,3	115,5
H.	Rozliczenia międzyokresowe	163,0	197,0	1182,0	1294,6
	1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	103,6	135,5	720,2	788,8
	2. Ujemna wartość firmy	1,8	7,5	-	-
	3. Przychody przyszłych okresów	57,5	54,1	461,8	505,8
	PASYWA RAZEM	33135,8	38990,8	24248,6	26732,2

Tabl. 3 **Ogólny rachunek zysków i strat - ubezpieczyciele ogółem**

Wyszczególnienie	2002	2003
	w mln zł	
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych oraz wynik techniczny ubezpieczeń na życie	643,0	1203,1
Przychody z lokat	1147,5	1393,4
Przychody z lokat w nieruchomości	14,5	14,6
Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	28,6	12,9
z udziałów i akcji	6,9	3,5
z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	20,7	9,4
z pozostałych lokat	1,0	0,0
Przychody z innych lokat finansowych	446,3	411,4
z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	9,3	21,9
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	389,5	349,9
z lokat terminowych w inwestycjach kredytowych	44,3	39,1
z pozostałych lokat	3,2	0,5
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	12,0	29,5
Wynik dodatni z realizacji lokat	646,1	925,1
Nie zrealizowane zyski z lokat	1045,7	786,1
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	252,4	407,9
Koszty działalności lokacyjnej	337,5	319,7
Koszty utrzymania nieruchomości	9,4	8,0
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	11,1	18,0
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	96,2	53,7
Wynik ujemny z realizacji lokat	220,8	240,0
Nie zrealizowane straty na lokatach	103,2	251,1
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	151,4	240,5
Pozostałe przychody operacyjne	456,2	396,8
Pozostałe koszty operacyjne	618,3	610,6
Wynik z działalności operacyjnej	2334,4	2765,4
Zyski nadzwyczajne	0,9	0,4
Straty nadzwyczajne	0,4	-0,0
Wynik finansowy brutto	2335,0	2765,8
Podatek dochodowy	867,2	724,8
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	5,2	-2,6
Wynik finansowy netto	1462,5	2043,7

Tabl. 4 Wyniki finansowe ubezpieczycieli

Wyszczególnienie	ogółem		na życie		majątkowi	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003
	w mln zł					
Wynik techniczny	643,0	1203,1	741,4	1126,1	-98,4	77,1
Wynik z działalności operacyjnej	2334,4	2765,4	947,4	1459,9	1387,0	1305,5
Wynik finansowy brutto	2335,0	2765,8	947,8	1460,2	1387,2	1305,6
Obciążenie wyniku finansowego	872,4	722,1	407,9	321,6	464,5	400,5
Wynik finansowy netto	1462,5	2043,7	539,8	1138,6	922,7	905,1

Tabl. 5. Zagregowane wskaźniki ekonomiczne ubezpieczycieli

Wyszczególnienie	ogółem		na życie		majątkowi	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003
	w %					
Wskaźnik rentowności obrotu brutto ^a	8,7	9,9	6,8	10,1	10,8	9,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto ^b	5,5	7,3	3,9	7,9	7,2	6,7
Wskaźnik rentowności sprzedaży ^c	6,3	8,3	5,5	10,2	7,0	6,7
Wskaźnik rentowności kapitałów własnych ^d	13,6	16,3	12,0	20,8	14,7	12,8
Wskaźnik rentowności operacyjnej ^e	4,1	4,2	2,9	3,7	5,7	4,9
Wskaźnik rentowności majątku ^f	2,5	3,1	1,6	2,9	3,8	3,4
Wskaźnik rentowności działalności technicznej ^g	3,2	5,5	7,7	10,4	-1,0	0,7
Współczynnik szkodowości brutto ^h	57,9	55,5	45,2	47,8	67,9	62,0
Współczynnik szkodowości na udziale własnym ⁱ	57,8	57,4	45,5	48,0	69,4	66,6
Wskaźnik kosztów administracyjnych ^j	13,6	12,4	12,9	10,5	14,1	13,9
Wskaźnik kosztów akwizycji ^k	11,4	12,9	11,9	10,7	11,0	14,7

^a relacja wyniku finansowego brutto do przychodów^b relacja wyniku finansowego netto do przychodów^c relacja wyniku finansowego netto do składki przypisanej brutto^d relacja wyniku finansowego netto do wartości kapitałów własnych (ROE)^e relacja wyniku na działalności operacyjnej do wartości aktywów^f relacja wyniku finansowego netto do wartości aktywów (ROA)^g relacja wyniku technicznego do składki zarobionej na udziale własnym^h relacja sumy odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto oraz zmian stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto do składki zarobionej bruttoⁱ relacja odszkodowań i świadczeń do składki zarobionej na udziale własnym^j relacja kosztów administracyjnych do składki przypisanej brutto^k relacja kosztów akwizycji do składki przypisanej brutto

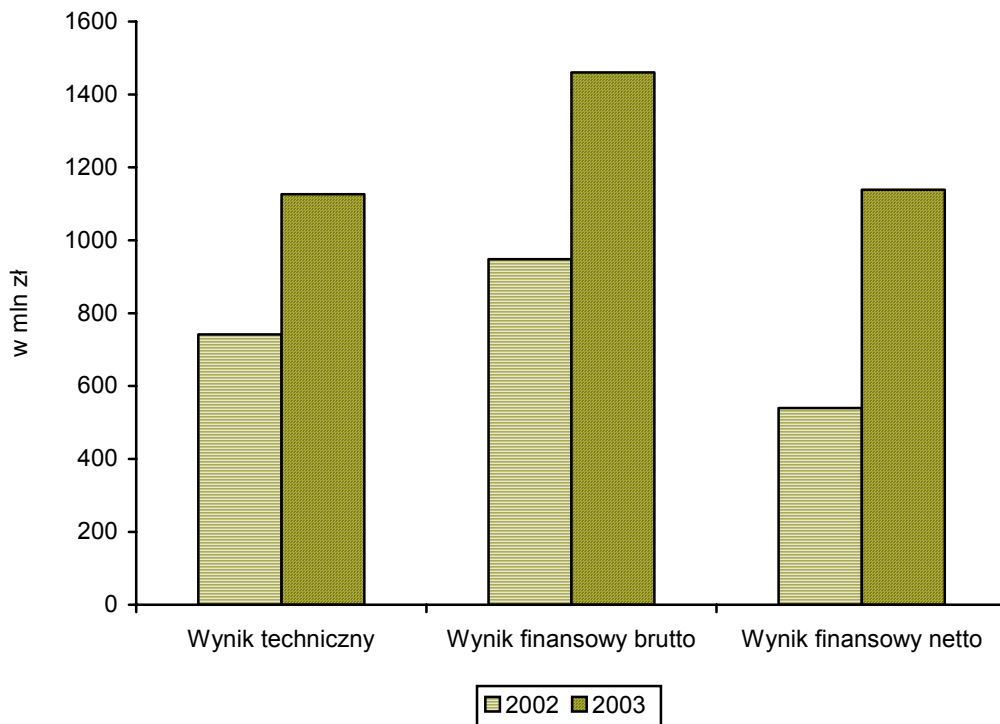
Tabl. 6 **Techniczny rachunek ubezpieczeń - ubezpieczyciele na życie**

Wyszczególnienie	2002	2003
	w mln zł	
Składki	9641,8	10858,1
Składki przypisane brutto	9901,6	11166,9
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	190,0	194,6
Zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	70,3	114,2
Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	0,6	0,1
Przychody z lokat	1884,7	1698,0
Przychody z lokat w nieruchomości	7,3	9,5
Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	49,9	21,4
z udziałów i akcji	6,3	13,2
z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	40,8	6,1
z pozostałych lokat	2,8	2,1
Przychody z innych lokat finansowych	1029,1	1087,3
z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	17,0	34,3
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	958,8	1008,3
z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	52,7	40,3
z pozostałych lokat	0,7	4,4
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	19,5	89,2
Wynik dodatni z realizacji lokat	779,0	490,6
Nie zrealizowane zyski z lokat	2101,9	1630,3
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	37,0	58,3
Odszkodowania i świadczenia	4391,2	5216,1
Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	4260,2	5088,3
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	4306,9	5150,7
udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	46,7	62,3
Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	131,1	127,7
rezerwy brutto	133,6	128,4
udział reasekuratorów	2,5	0,7
Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	5029,0	4513,8
Zmiana stanu rezerw w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym	3858,2	2711,6
rezerwy brutto	3898,5	2750,7
udział reasekuratorów	40,3	39,1
Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	1161,4	1587,7
rezerwy brutto	1189,5	1608,0
udział reasekuratorów	28,1	20,3
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przewidzianych w statucie na udziale własnym	9,3	214,5
rezerwy brutto	9,3	214,5
udział reasekuratorów	-	-
Premie i rabaty łącznie ze zmianą stanu rezerw na udziale własnym	20,9	6,7
Koszty działalności ubezpieczeniowej	2448,3	2324,8
Koszty akwizycji	1179,4	1190,2
Koszty administracyjne	1280,8	1177,4
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	11,8	42,8
Koszty działalności lokacyjnej	439,8	195,3
Koszty utrzymania nieruchomości	4,3	3,8
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	32,2	38,6
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	180,5	53,6
Wynik ujemny z realizacji lokat	222,8	99,3
Nie zrealizowane straty na lokatach	254,7	355,4
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	87,7	98,7
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów przeniesione do ogólnego rachunku zysków i strat	252,4	407,9
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	741,4	1126,1

Tabl. 7 **Ogólny rachunek zysków i strat - ubezpieczyciele na życie**

Wyszczególnienie	2002	2003
	w mln zł	
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	741,4	1126,1
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	252,4	408,0
Pozostałe przychody operacyjne	212,4	170,6
Pozostałe koszty operacyjne	258,7	244,7
Wynik z działalności operacyjnej	947,4	1459,9
Zyski nadzwyczajne	0,6	0,2
Straty nadzwyczajne	0,3	-0,1
Wynik finansowy brutto	947,8	1460,2
Podatek dochodowy	406,9	323,2
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	1,1	-1,6
Wynik finansowy netto	539,8	1138,6

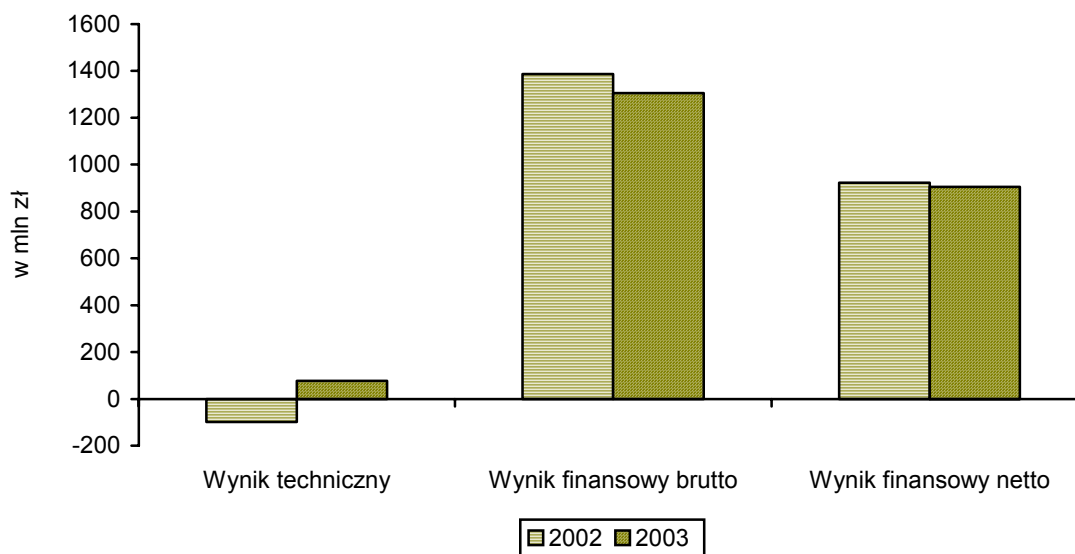
Wyniki finansowe ubezpieczycieli na życie

Tabl. 8 **Techniczny rachunek ubezpieczeń - ubezpieczyciele majątkowi**

Wyszczególnienie	2002	2003
	w mln zł	
Składki	10252,5	11006,0
Składki przypisane brutto	13158,4	13589,2
Udział reasekuratorów w składce przypisanej	2173,8	2298,5
Zmiana stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	527,9	234,7
Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	-204,3	-50,0
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	151,4	240,5
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	133,0	197,0
Odszkodowania i świadczenia	7116,3	7327,7
Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	6345,4	6608,4
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	7747,0	7616,1
udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	1401,6	1007,7
Zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	770,9	719,3
zmiana stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	827,8	659,9
udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	56,9	-59,4
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych na udziale własnym	120,7	213,2
zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych brutto	120,7	213,2
udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno - ubezpieczeniowych	-	-
Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	18,2	8,4
Koszty działalności ubezpieczeniowej	2863,4	3392,0
Koszty akwizycji	1452,1	2004,0
Koszty administracyjne	1856,8	1882,7
Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	445,5	494,7
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	390,5	454,4
Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	126,2	-29,2
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	-98,4	77,1

Wyniki finansowe ubezpieczycieli majątkowych

Tabl. 9 **Ogólny rachunek zysków i strat - ubezpieczyciele majątkowi**

Wyszczególnienie	2002	2003
	w mln zł	
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	-98,4	77,1
Przychody z lokat	1147,5	1393,4
Przychody z lokat w nieruchomości	14,5	14,6
Przychody z lokat w jednostkach powiązanych	28,6	12,9
z udziałów i akcji	6,9	3,5
z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	20,7	9,4
z pozostałych lokat	1,0	0,0
Przychody z innych lokat finansowych	446,3	411,4
z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	9,3	21,9
z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	389,5	349,9
z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	44,3	39,1
z pozostałych lokat	3,2	0,5
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	12,0	29,5
Wynik dodatni z realizacji lokat	646,1	925,1
Nie zrealizowane zyski z lokat	1045,7	786,1
Koszty działalności lokacyjnej	337,5	319,7
Koszty utrzymania nieruchomości	9,4	8,0
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	11,1	18,0
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	96,2	53,7
Wynik ujemny z realizacji lokat	220,8	240,0
Nie zrealizowane straty na lokatach	103,2	251,1
Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	151,4	240,5
Pozostałe przychody operacyjne	243,8	226,2
Pozostałe koszty operacyjne	359,5	365,9
Wynik z działalności operacyjnej	1387,0	1305,6
Zyski nadzwyczajne	0,3	0,2
Straty nadzwyczajne	0,1	0,1
Wynik finansowy brutto	1387,2	1305,6
Podatek dochodowy	460,3	401,5
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	4,1	-1,0
Wynik finansowy netto	922,7	905,1

Tabl. 10 Składki i świadczenia według rodzajów ubezpieczeń w dziale I

Wyszczególnienie	składki przypisane brutto			świadczenia wypłacone brutto		
	2002	2003	2002= 100	2002	2003	2002= 100
	mln zł		%	mln zł		%
OGÓŁEM BEZPOŚREDNIE	9745,3	11003,2	112,9	4239,7	5073,4	119,7
na życie	4691,1	5302,2	113,0	2260,2	2646,2	117,1
posagowe, zaopatrzenia dzieci	142,6	147,5	103,4	108,5	126,0	116,1
na życie związane z funduszem inwestycyjnym	3144,1	3520,5	112,0	1068,1	1361,8	127,5
w tym: programy PPE	10,4	14,7	141,3	1,3	1,0	76,9
rentowe	17,1	19,6	114,6	48,0	51,4	107,1
wypadki i choroby	1750,4	2013,4	115,0	754,9	888,0	117,6

Tabl. 11 Składki i odszkodowania według grup i rodzajów ubezpieczeń w dziale II

Wyszczególnienie	składki przypisane brutto			odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto		
	2002	2003	2002= 100	2002	2003	2002= 100
	mln zł		%	mln zł		%
OGÓŁEM BEZPOŚREDNIE	13038,9	13332,9	102,3	7632,6	7469,4	97,9
Osobowe	754,1	774,0	102,6	314,1	329,9	105,0
w tym:						
Grupa 1. wypadki i choroby zawodowe	612,4	629,1	102,7	254,3	266,2	104,7
Grupa 2. choroby	141,7	144,9	102,3	59,8	63,7	106,5
Majątkowe	12284,8	12558,9	102,2	7318,5	7139,5	97,6
w tym:						
Grupa 3. casco pojazdów lądowych	3791,8	4041,6	106,6	2974,3	2981,5	100,2
Grupy 4,5,6. casco lotnicze, pojazdów szynowych, żegluga morskiej i śródlądowej	91,2	92,7	101,6	50,9	48,5	95,3
Grupa 7. przedmiotów w transporcie	109,7	105,1	95,8	39,2	28,9	73,7
Grupa 8. szkody spowodowane żywiołami	1462,4	1561,1	106,7	647,3	478,2	73,9
w tym: <u>ubezpieczenie budynków w gospod. rolnych (obowiązkowe)</u>	291,8	291,0	99,7	163,7	86,4	52,8
Grupa 9. pozostałe szkody rzeczowe	978,4	1001,8	102,4	434,7	359,3	82,7
Grupa 10. odpowiedzialność cywilna z tytułu posiadania i użytkowania pojazdów lądowych	4805,7	4582,5	95,4	2800,6	2851,3	101,8
w tym: <u>OC komunikacyjne (obowiązkowe)</u>	4270,3	4387,1	102,7	2524,0	2482,1	98,3
Grupa 13. odpowiedzialność cywilna ogólna	451,8	517,5	114,5	129,8	185,2	142,7
w tym: <u>OC rolników (obowiązkowe)</u>	32,7	32,1	98,2	13,6	13,3	97,8
<u>OC pozostałe (obowiązkowe)</u>	28,8	29,8	103,5	6,1	11,1	182,0
Grupy 14,15. finansowe (kredytu, gwarancji)	289,3	317,5	109,7	161,9	136,2	84,1
Grupa 16. różne ryzyka finansowe	159,3	187,4	117,6	25,6	19,3	75,4
Grupa 17. ochrony prawnej	3,9	7,1	182,1	1,4	2,0	142,9
Grupa 18. świadczenia pomocy	87,1	86,3	99,1	36,5	41,0	112,3